

upozorňuje, že takýto postoj by bol naprosto nesprávny a bol by v priamom rozpore so stanoviskom, ktoré vedenie DS zaujalo vo veci potrestania zradcov a kolaborantov. DS je veľmi rozhodne za prísne, no spravodlivé potrestanie všetkých previnilcov, ktorí sa dopustili trestných činov uvedených v nariadení SNR o ľudových súdoch. Zárukou spravodlivosti a nestrannosti ľudových súdov, ktoré zástupcovia DS hájili pri prejednávaní osnovy tohto nariadenia, bude práve účasť zástupcov oboch politických strán. Je preto zvrchovaným záujmom i národným i straníckym, aby členovia DS sa svojou účasťou na ľudovom súdnictve pričínili o mravnú a politickú očistu slovenského národa a aby boli strážcami a spolutvorcami² tej ľudovej vôle, ktorá vola na zodpovednosť nehodných príslušníkov národa a jeho zločinných nepriateľov.

Vyzývame preto všetky okresné organizácie, aby v tomto zmysle informovali miestne organizácie v svojom okrese, sami tento obežník prísne zachovávali a dozerali na jeho zachovávanie. Pri obsadzovaní funkcie prísediacich má byť zachovaná zásada rovnakého zastúpenie DS a KSS. Určení členovia DS sú povinní funkciu ľudového súdu /prísediaceho/ bezpodmienečne prijať. Na túto funkciu určujte ľudí naprosto bezúhonných, pokiaľ možno účastníkov v ilegálnej práci či na národnom povstaní, alebo ich pozostalých. Nemusia to byť exponovaní činitelia strany zaujatí inými povinnosťami, nakoľko funkcia ľudového súdu bude vyžadovať značne mnoho času v prvých týždňoch.

Upravujeme okr.(esných) tajomníkov resp. predsedov okr.(esných) organizácií, aby zostaveniu ľudových súdov venovali osobitnú pozornosť a aby obsah toho obežníka oznámili výborom okr.(esných) organizácií a organizáciám miestnym.

O prevádzaní tejto smernice podajte ihneď správu.

V Bratislave, dňa 12. júna 1945.

Dr. Fedor Hodža v. r.

generálny tajomník

Slovenský národný archív Bratislava, f. Demokratická strana 403 - 95 - 1.

Dokument č. 11

Zpráva o pomeroch na Slovensku od neznámeho autora zo 16. júna 1945.

Důvěrné

Zpráva o poměrech na Slovensku

Úvodem.

Na Slovensku byl jsem od 8. června do 11. července, tedy přes měsíc. Nejdéle jsem se zdržel v Bratislavě na počátku i na konci svého slovenského pobytu. Mimo to navštívil jsem zejména Košice a Báňskou Bystřici, vedle krátkých zastávek cestou do těchto měst. V Bratislavě vyhledávali mě lidé z různých krajů Slovenska a také v Košicích a Báňské Bystřici jsem mluvil i s jinými než místními lidmi. Lidé, s kterými jsem mluvil byli z části příslušníky demokratické, ale také komunistické strany, jako i lidé, kteří nepatří ještě k žádné straně. Mluvil jsem s církevními hodnostáři katolickými i evangelickými, s povereníky Slovenské národní rady i s členy Rady, s předsedy Národních výborů, se statkáři, rolníky i dělníky,

² V pôvodnom texte spolutvoriteľmi. Snažíme sa o minimálne úpravy v texte dokumentov vo vzťahu k dnešnej podobe slovenského jazyka. Za hlavnú zásadu považujeme zrozumiteľnosť textu

úředníky a příslušníky inteligence. Poznatky, které mám z těchto rozhovorů a z vlastního pozorování, shrnuji v této zprávě.

Těžkosti dopravní

Největší brzdou konsolidace je na Slovensku nedostatek dopravy. Vlaky jezdí dosud jen na krátkých vzdálenostech s přestupováním a i na hlavních tratích je udržována dálková doprava jenom velice nedostatečně pomocí autobusů anebo jiných dopravních prostředků. Je veliký nedostatek pohonných hmot, takže ani autobusy státních drah, kterých je na mále, nemohou být udržovány pravidelně v chodu. Prakticky se děje dálková doprava vlastně skoro výhradně osobními auty a může být tedy omezována vlastně jenom na nejnужnější cesty úřední. Pomáhají také autobusy UNRRY, které však podle předpisů, jimiž se řídí, mohou převážet jenom určité kategorie osob. Také úřední osoby jako předsedové Národních výborů, úředníci nebo politikové, jsou většinou odkázáni na dopravu etapově, takže cesta z Košic do Bratislavy, může trvat několik dní. Není možno počítat, že by doprava na hlavních tratích mohla být řádně zavedena před uplynutím 3 - 4 měsíců, na trati Bratislava - Košice snad do 2 - 3 měsíců. Němci vyhodili všechny mosty, viadukty do povětří, zatarasili a poškodili všechny tunely a odklízovací jakož i i stavební práce provizorních zařízení narážejí na veliké těžkosti. Měj jsem příležitost na trati Bratislava - Košice ve společnosti prezidiálního šéfa Pověření pro dopravu Ing. Viesta a košického ředitele státních drah Ing. Dérera shlédnout všechny mostní a tunelové práce, které byly zadány různým stavebním společnostem. Odklizení trosk železných konstrukcí mostů, lokomotiv a vagónů, kterými Němci zatížili mosty a viadukty před jejich vyhozením do vzduchu, jakož i oprava tunelů, kterých konstrukce byla výbuchem namnoze úplně otřesena, takže jejich klenba hrozí sesutím, ztěžuje se právě nedostatkem dopravních prostředků. Firmy jen stěží mohou dopravit k těmto pracím nutné stroje, nářadí a stavební hmoty. Všech těchto prostředků je také veliký nedostatek, poněvadž jednak Němci, jednak i spojenecká vojska v mnohých případech zabrali skladiště s tímto materiálem. Také doprava dřeva, pilotů a jiných hmot, kterými se musejí nahradit zničené anebo poškozené pilíře, naráží na veliké potíže. Není nákladných aut a není ani dostatek koňských potahů. Také jiné příčiny než nedostatek koní a tažného dobytka brzdí práci.

Viděl jsem ku př. v Leopoldově na nádraží 50 žebříňáků s koňskými potahy, které převážejí cestující obecnost ze stanice Leopoldov do Hlohovce. Podle tvrzení nádražního restaurátora viděla si tímto převozem jeden majitel koňského potahu denně průměrně 3.000K, kdežto podnikatelé na převod dříví mohou platit denně nanejvýš 200 - 300 K. Podnikatel na blyskem mostu přes Váh stěžoval si na nedostatek potahů. Je jasné, že v takových případech je nutný zásah příslušného okresního národního výboru, a že patrně bude nutno zavést také pracovní povinnost. Je totiž také nedostatek pracovních sil. Zdá se mně, že němečtí a maďarští zajatci nejsou vůbec používáni na práci, neboť jsem je viděl povalovat se ve velikém táboru u Bratislavy. Místní obyvatelstvo v jednotlivých krajích nejeví přílišnou ochotu k práci. Nespíš pracují ještě Němci anebo Maďaři, kterým hrozí deportace.

Mohu potvrdit, že pověření pro dopravu v Bratislavě dělá vše, aby tyto potíže zmohlo. Stavební správy státních drah naléhají na národní výbory, aby jim v tom pomáhaly. Nejeví se však stejné porozumění u všech těchto národních výborů. Kde je předsedou národního výboru odborník anebo člověk s organizačním smyslem, jde to poměrně dobře. Častokrát však národní výbory dělají jenom politiku a to ještě politiku sobeckou.

Těžkosti dopravní brzdí přirozeně vůbec jakoukoliv organizaci státního, samosprávného a organizačního života. Národní výbory jsou většinou republiky pro sebe. Každý chápe jinak svůj úkol a Slovenská národní rada anebo její expositury v Košicích a Báňské Bystřici nemají možnost dohlížet na práci okresních národních výborů, dirigovat je a zejména též přezkoušet jejich hospodaření. Mám obavy, že státním financím unikají veliké zdroje, mluví se také o

malversacích a je pravděpodobné, že až bude možná zejména finanční kontrola, ukáže se smutný obraz. Nedostatek dopravních prostředků brzdí ovšem také politickou konsolidaci. Není možno organizovat řádně politický život a usměrňovat myšlení obyvatelstva. Není možno také čelit agitaci rozvrtných živlů. Ani nemluvím o tom, jak ztěžuje nedostatek dopravy zásobování obyvatelstva zejména měst a roztočení kol hospodářského života.

Nedostatek osobní a majetkové bezpečnosti

Druhou velikou překážkou konsolidace je na Slovensku nedostatek osobní a majetkové bezpečnosti. Častokrát se vyslovuje podezření, že Pověřeníctvo Národní rady pro vnitro buďto z neschopnosti anebo úmyslně udržuje chaotické poměry a organizace Národní bezpečnosti je posměšně jmenována Národní nebezpečností. Je jisto, že nedostatek osobní a majetkové bezpečnosti je v příčinné souvislosti s přítomností značných kontingentů Rudé armády na Slovensku. Zejména západní, Slovenskem stále táhnou nové a nové jednotky Rudé armády a není možno tvrdit, že by to vyli vždy jednotky ukázněné. I v Bratislavě samotné jsou na denním pořádku případy přepadnutí, loupení a znásilňování žen nejen v noci, ale také ve dne. Lidé proto nejdu často do práce, poněvadž si střeží domovy. Není to sice už tak hromadný zjev, jakým to bylo ve dnech osvobození, ale přece sám mohu uvést tyto skutečnosti z vlastního pozorování. O 1/2 11h. dopoledne na ulici Dr. Pavla Blahy bylo z vily naproti bytu Dr. Štefánika slyšet srdcervoucí volání o pomoc ženy. Před domem se srotil dav lidu a nikdo se neodvážil zasáhnout. Přišli orgány Národní bezpečnosti, neodvážili se zasáhnout. Konečně přivedl někdo známého vyššího ruského důstojníka, který vnikl do domu a vlastnoručně vyhodil dva ruské vojáky i se všemi jejich zavazadly. Vynadal přítomným státní bezpečnosti, že nezasáhly. Tentýž den večer šel jsem ulicí Štefánikovou, která vede k nádraží. Z přízemního bytu zpoza zavřených okenic zaznívalo volání o pomoc ženy. Marně jsem se snažil dostat se dovnitř branou a musel jsem se spokojit tlučením na okno, což však ve věci nepomohlo. Když jsem po tomto případě došel k hotelu Carlton, kde jsem bydlel, nebyl jsem ruskou patrolou asi hodinu vpuštěn do hotelu, ve kterém se konala razie. Až po energickém vystoupení a po legitimování se sovětským visem jsem konečně byl vpuštěn, ale druhého dne ráno vyprávěli mně dvě dámy z Prahy (jedna z nich s. Rotnáglová), že do jejich pokoje si vynutili vstup ruští vojáci, bez legitimování jim nařídili, aby si sbalili zavazadla a šli s nimi. Až na zákrok vrátného hotelu, podařilo se tento úřední výkon zamezit. Totéž děje se ovšem také mimo Bratislavu. Byl jsem návštěvou u své tety v Báňské Bystřici, které byt byl počas bojů jednak Němci, jednak příslušníky rudé armády úplně vyloupen a věci, které nebyli odneseny, byli nesmyslně zničeny, do pozdního večera. Když jsem odešel, vynutili si do bytu vstup dva ruští vojáci, kteří pod záminkou, že chtějí poslouchat rádio /po půlnoci/ očividně chtěli obtěžovat děvčata. Až zákroku našeho vojáka, který bydlel poblíž, se podařilo tyto opilé vojáky z domu dostat. Národní bezpečnost je proti těmto zjevům úplně bezmocná. Obecenstvo si stěžuje, že se skládá ponejvíce ze živlů nespolehlivých, někdy bývalých partyzánů, někdy dosazených na základě politické legitimace.

Některé kraje Slovenska, některá města a vesnice utrpěli mimořádně ubytováním vojska. Tak velká obec Modra u Bratislavy byla celá vystěhována pro štáb maršála Malinovského. Když se po odchodu tohoto štábu obyvatelé vrátili domů, bylo celé městečko tak znečištěno, že hrozili epidemie. Všecky studny byly znečištěny, takže nebulo pitné vody. Víno, kterého byli v Modré velké zásoby, bylo úplně zkonsumováno a nebo veliké sudy jednoduše vypuštěny. Všecky skrýše, do kterých si obyvatelstvo a také mnozí lidé z Bratislavy ukryli šatstvo a jiné zásoby, byli vesměs objeveny pomocí hledačů min atd. a všecko vykradeno. Také ovocné sady, vinná réva atd. byli z velké části zničeny. Není řídkým zjevem, že na vozidlech mašínující kolony bylo vidět celé třešňové stromy s ovocem. Obyvatelstvo je velice shovívavé k těmto doprovodným jevům války. Nechápe však, proč se ještě teď delší dobu po osvobození musí trpět ničení majetku a hodnot, které tvoří národní jmění.

Některé zjevy nasvědčují tomu, že velitelství rudé armády se snaží výčiny neukázněných svých příslušníků zamezit. U Leopoldova se mně tvrdilo, že jednotky projíždějící krajem měli zakázáno vstoupit do vesnic a museli tábořit mimo obce. Jenom důstojníci měli dovoleno vstoupit do obcí, kde vyzvali obecnost, aby přineslo do tábora zásoby, zejména alkoholu. Láhev slivovice prodávala se pak za pušku anebo za kolo, takže si obyvatelé těchto vesnic velice libovali, že získali cenné předměty skoro darem. Na denním pořádku je však ještě stále, že se jednoduše kradou motorová vozidla, zejména osobní automobily opuštěné třeba na několik minut řidiči. Byl jsem svědkem, když si ruský důstojník stěžoval našemu vysokému důstojníku, že mu bylo ukradeno auto. Uvedu však jiný případ. Jeden z pověřených a presidiální šéf Slovenské národní rady vraceli se na vojenském osobním autu ze sjezdu demokratické strany v Turč.(anském) Sv.(atém) Martině do Bratislavy. U Sence měli defekt, takže jiný vůz pověřeného auto stěží dotáhl do Bratislavy. Když šofér vynášel z vozu zavazadla do druhého patra, vůz neschopný jízdy zmizel před domem. Československá vojenská patrola, která šla kolem, hledala s vojenským šoférem vůz a konečně ho našla v nedaleké uličce tažený jiným vozem a obsazený ruskými vojáky. Byl sveden přímý boj o vůz, který mezi tím ztratil svojí vojenskou legitimaci nalepenou na vůz a v boji o vůz byla světlá a nárazník zničena. Tvrdilo se mně též, že z Maďarska do pohraničních krajů přicházejí celé loupežné výpravy, které pracují na vlastní pěst a přepadávají také i vlaky a cestující, kterým kradou zavazadla. Také vysocí úředníci dopravního resortu v Bratislavě mně uváděli příklady, že byli vlaky přepadeny, cestující obecnost z nich vyházeno a okradeno. Jsou také časté potíže mezi československými a sovětskými dopravními orgány, kteří poslední často odpojují lokomotivy i s řádně zavedených vlaků a používají je pro svoji vlastní dopravu.

Nedostatek osobní a majetkové bezpečnosti zapříčiňuje mezi jiným také to, že obchody v Bratislavě a v některých jiných městech nejsou stále otevřeny, ač majitelé těchto obchodů mají nějaké zásoby, které by mohly prodávat. Mluvil jsem s mnohými z nich, kteří mně tvrdili, že nemohou otevřít obchod, poněvadž nejsou si jisti, že by nebyl vykraden. Když jsem na tyto věci upozornil p.(ana) pověřeného pro vnitro Dr. Husáka s tím, že by měl přímo nařídít otevření obchodů, že však je bezpodmínečně nutno, aby zajistil nejprve osobní a majetkovou bezpečnost, odpověděl, že obchodníci chtějí těžit z černého trhu a proto neotvírají obchody. Víím však, že tomu není tak. Je sice pravda, že se černý trh nepodařilo zdolat a sám jsem viděl na Stalinově náměstí před kalvínským kostelem každý den hloučky lidí, kteří obchodují zejména také valutami /pengö, přenášené z Maďarska/ a že se tohoto obchodu zúčastňují také ruští vojáci. Slyšel jsem, že se konají razie a že mnoho lidí bylo již pozavíráno. Zdá se mi však, že tato opatření nezamezila dosud obchodování na černo.

Politická situace

Jak je známo, existují na Slovensku dvě politické strany, které jsou zastoupeny v Slovenské národní radě 50 :50 %. Je však velice mnoho lidí, kteří nejsou organizováni v žádné z těchto politických stran a čekají na další politický vývoj. Také mnozí lidé organizováni v komunistické straně, zejména z těch, kteří před tím byli sociálními demokraty a velická většina lidí, kteří jsou dnes v demokratické straně tvrdí, že politický vývoj nemůže se zastavit na Slovensku při existenci těchto dvou stran. Tvrdí, že dvě strany nemohou zabezpečit demokracii a že je nebezpečí, že by se za této konstelace jedna strana mohla diktátorstvím anebo totalitně uchopit moci. Proto je všeobecné volání po straně třetí. Uvádí se také, že je nezdravé, že politické strany v Čechách nemají partnery na Slovensku a i když dnes není možno, aby byly vytvořeny strany celostátní, je třeba, aby vývoj politický v Čechách a na Slovensku byl alespoň obdobný. Je obecná nespokojenost také s tím, že se zejména v počátcích po slovenském povstání a v začátcích působení Slovenské národní rady hlásala hesla separatistická a protičeská. Mohu potvrdit z rozhovorů s různými lidmi na celém Slovensku, že československé citění je velice živé a roste od západu k východu. Na

východním Slovensku je snad nejživelnější, vzhledem k ukrajinskému nebezpečí a proto, že krajem prošla válka. Je tam také určitý odpor proti politikům ze západního Slovenska a vyčítá se, že východní Slovensko je i v národní radě namnoze zastoupeno lidmi ze západu /Ing. Styk, Dr. Hodža/. Je příznačné, že na všech manifestacích, kde se každý projev končí voláním slávy Rudé armádě a generalissimu Stalinovi, mají největší odezvu řečníci, kteří vzpomenou československou armádu, Československou republiku anebo presidenta Dr. Beneše. Jako markantní příklad uvedu, že když na sjezdu Demokratické strany v Turč.(anském) Sv.(atém) Martině byl vzpomenut president Dr. Beneš, celé shromáždění povstalo, tleskalo bez konce a zazpívalo píseň "Kdo za pravdu horí". Ale podobné zjevy opakují se i na společných manifestacích obou stran, ba i na komunistických schůzích.

Rozmlouval jsem s mnohými členy dnešní Slovenské národní rady. S obou stran o problému třetí politické strany, rozmlouval jsem také s hodnostáři církevními /římsko-kat.(olícky) biskup Čársky v Prešově, kanonik Cvinček v Nitře, evang.(eličtí) biskupi dr. Osuský v Bratislavě a Čobrda v Košicích/ rozmlouval jsem s lidmi politickými i nepolitickými, zejména též s příslušníky těch podzemních organizací, kteří byli našimi nejlepšími informátory do Londýna /skupina pani Flory atd./ a mohu potvrdit, že se všeobecně uznává potřeba založení politické strany, která by pochytila od sociálních demokratů nespokojených v komunistické straně až po katolíky, kteří z velké části nejsou v žádné politické straně, masu obyvatelstva, režimem nekompromitovaného a nekolaborantského. Také katoličtí činitelé uznávají, že by nebylo správné, aby strana měla ráz klerikální anebo že by katolíci byli vnucováni do separátní strany. S evangelické strany poukazovalo se mně zejména na to, že každá vyhraněně katolická strana by se nakonec zvrhla v stranu klerikální jako pokračování strany lidové a že by bylo rozumné, aby katolíci byli zapojeni do pokrokové sociálně-radikální nekonfesijní československé strany. Slyšel jsem, že někteří katoličtí činitelé zejména kolem arcibiskupa Kmeťku se snaží vytvořit zvláštní katolickou stranu a hodlají vyslat do Prahy k prezidentu a straně lidové deputaci. Varuji před tím, aby se s nimi v Praze jednalo. Biskup Čársky je toho názoru, že kněžstvo se nemá politicky angažovat. Má však pomáhat k politické konsolidaci v duchu demokratickém ve straně, které vedení by bylo převážně v rukou katolických laiků nekompromitovaných a nekolaborantských. Všude, kam jsem přišel, se obraceli lidé na mně s tím, jestli jsem přišel zakládat třetí stranu. Mohu říci bez nadsázky, že se tvrdilo, že moje nekompromisní československé stanovisko z Londýna je přesvědčením většiny politicky myslícího Slovenska. Mnozí tvrdili, že největší úspěch by měla strana, která by si přímo do názvu dala jméno "Československá". Jiní navrhovaly, aby se strana třetí jmenovala prostě stranou pracujícího lidu, jiní zas "národní a křesťansko-sociální". Konečně byl názor, že nejlépe by vystihlo charakter potřebné třetí strany pojmenování "Křesťansko-sociální strana pracujícího lidu". Vyhledávali mě lidé z různých krajín Slovenska, kteří tvrdili, že velká část obyvatelstva čeká na to, kam bych se já zařadil ve vnitřní politice. Možná, že je v tom hodně lichocení, ale nemohu se zbavit dojmu, že k naší londýnské linii bylo na Slovensku mnoho sympatií a že všichni, kteří jsme z Londýna mluvili, máme značnou autoritu v širokých masách lidu.

Přes tyto skutečnosti si není možno zapírat, že tvoření třetí strany naráželo by dnes na velké těžkosti, poněvadž obě strany zastoupené v Národní radě, by se tomu bránili. V demokratické straně je sice mnoho lidí, kteří chápou, že není možno zatlačit komunisty z pozice 50%, které si získala jednáním s jednou skupinou občanskou za odboje a s vyloučením všech ostatních v podzemí aktivních skupin bez toho, aby se zasadil druhý nástroj politický. Mocensky bylo by však snadné dnes vytvoření třetí strany zamezit. Všeobecně se myslí, že není možno utvořit třetí stranu před tím, než ze Slovenska odejdou ruská vojska a NKVD a před tím, než bude vytvořeno Revoluční Národní shromáždění, ve kterém by získali jeho členové jakousi imunitu. Myslí se, že kdyby pak založili někteří ministři a členové Národní rady za účasti lidí

politicky dosud neangažovaných třetí politickou stranu, bylo by to těžko zamezit. Strana musela by však mít předem připravený organizační aparát a dostatečné prostředky na tisk a organizaci. Po sjezdu demokratické strany v Turč.(anském) Sv.(atém) Martině československy smýšlející členové této strany, zejména členové Rady, jsou toho názoru, že by vytvoření nové strany bylo možné přímo svého času dojednat s novým předsednictvem a také s novým předsedou /Dr. Lettrich/ demokratické strany. Je totiž nepochybné, že nové vedení demokratické strany je mnohem českoslovenštější než bylo dosavadní. Předseda Ursíny byl právě proto odstraněn z vedení strany, poněvadž se mu živelně na celém Slovensku vytýkalo, že nebyl dosti československý, že za svého pobytu v Londýně byl jen přívěskem komunistů, kteří hlásali slovenskou samobytnost a vystupovali proti československému smýšlení. Vytýkalo se mu také, že nasadil všude na čelná místa svoje příbuzné a že při jednání v Moskvě zamlčel skutečné citění širokých mas na Slovensku, které přece i do povstání šlo do boje za ideu československou.

Československy cítící členové demokratické strany nedoporučují však, aby se již jednalo s dr. Lettrichem o třetí straně. Doporučují to teprve po vytvoření Revolučního Národního shromáždění, kam se budou snažit dostat co nejvíc svých stoupenců. Někteří politikové naznačovali též, že pak by snad možná byli také komunisté povolnější ve věci třetí strany, kdyby viděli, že není naděje získat ve volbách většinu, a že by právě vytvoření třetí strany jim umožnilo jakýsi ústup ze slávy. Zdá se mi, že skutečně mnozí komunisté již dnes cítí, že vsadili na Slovensku na špatnou kartu, když začali hlásat nekompromisní slovenskou samobytnost a do určité míry separatismus.

Nemyslím ovšem, že je pravdou, že by při svobodných volbách, kdyby byli dnes, demokraté získali na Slovensku 80% hlasů, jak to mnozí tvrdí. Je však jisto, že pobyt ruské armády na Slovensku a mnohé teroristické činy některých komunistických činitelů, pracovali proti komunistické straně. Dnes možno konstatovat, že mnozí komunisté vidí, kam vedla jejich separatistická linie a proto se snaží obracet aspoň do té míry, že hlásají velice vřele bratrství s Čechy a za předpokladu rovnosti obou národů. Bylo překvapením v Bratislavě, že i Dr. Husák, o kterém se tvrdilo, že je luďáckým separatistou, natřeným na červeno, našel na Děvínské manifestaci velice vřelá slova k Čechům a postavil se vřele za koncepci Československé republiky.

V Praze dne 16. července 1945

Slovenský národný archív Bratislava, Osobný fond V. Šrobára, kart. 12, inv. č. 77.

Dokument č. 12

Ohlas Národního frontu připravený na zasedání Národního frontu 26. júna 1945.

1. Ani jedna zložka Národného frontu nemá iné ciele, ako je jednotná a nedeliteľná demokratická Československá republika budovaná na rovnoprávnom zväzku slovenského a českého národa a opierajúca sa vo svojej politike zahraničnej, vojenskej a hospodárskej. Sovietsky zväz poskytujúc bratské styky so všetkými slovanskými štátmi a národmi, zachovávajúc tradičné priateľské zväzky a čulú hospodársku spoluprácu so západnými spojencami.

2. Obidve zložky Národného frontu DS a KSS sú si vedome toho, že na úspešné zdolanie úloh pred ktorými slovenský národ stojí nestačí jedna trieda alebo jedna politická strana, ale je potrebná svorná spolupráca všetkých pracujúcich vrstiev národa a obidvoch našich